

KERKENES DAĞI PROJESİ 1999 YILI RAPORU

ANITLAR VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE SUNULMAK ÜZERE

Musa Özcan, Dursun Çağlar, Geoffrey D. Summers,
Françoise Summers ve David Stronach¹

1999 yılı ekibimiz

İÇİNDEKİLER

Giriş

Kent Planının Çıkarılması Çalışmaları

Jeofizik

Direnç ölçer ile yapılan çalışmalar

Jeomanyetik çalışmalar

GPS Haritası Çalışmaları

Kuzeydeki Kentsel Bloklar

Güneydeki Kamu Yapıları

Anıt Yapılarda Temizlik Çalışmaları

“Kapadokya Kapısı”

“Saray Kompleksi”nin Cephesi,

Konservasyon

Jeomorfolojik Araştırma

Güneş Tutulması Kutlamaları

Güneş Tutulması

Kutlamalar

Sonuçlar

Sponsorlar

Teşekkürler

¹ Musa Özcan, Yozgat Müzesi, Yozgat.
Dursun Çağlar, Eskişehir Müzesi, Eskişehir.
Geoffrey ve Françoise Summers, Kerkenes Projesi, Mimarlık Fakültesi, ODTÜ, Ankara 06531.
Tel./Fax (90 312) 2101485. E-posta: summers@metu.edu.tr veya fsummers@metu.edu.tr
David Stronach, Dept. of Near Eastern Studies, University of California at Berkeley, CA 94120-1940, U.S.A .

GİRİŞ

1999 sezonunda Kerkenes Dağı'nda dört ana çalışma yapılmıştır:

1. Kısa bahar sezonu boyunca Direnç ölçer (jeoelektrik) ile yapılan denemelerin çoğaltılması. Bu çalışmaların asıl amacı, jeomanyetik araştırmada her zaman görülemeyen taş sütun kaidelerinin yerlerinin tespit edilmesidir.
2. Yaz sezonu boyunca sürdürülen jeofizik ve GPS araştırmaları.
3. "Kapadokya Kapısı" ve "Saray Cephesi" temizlik çalışmaları.
4. Eski yerleşimin çevreye etkisini saptamak amacıyla Eğriöz Suyu ve kollarında jeomorfolojik örnek toplama çalışmaları.

Yüzey araştırması çalışmaları Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün Proje Başkanı adına verdiği izinle, temizlik çalışmaları ise Yozgat Müze Müdürü Sayın Musa Özcan'a verilen izinle yürütülmüştür.

KENT PLANININ ÇIKARILMASI ÇALIŞMALARI

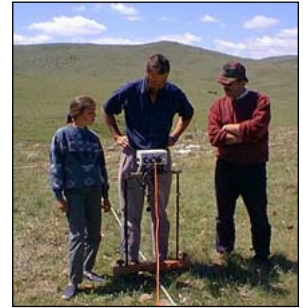
1999 sezonunda kent planı büyük ölçüde genişletildi (**Şekil 1 & 2**). Yüzey topografyasının GPS ile haritalanması çalışmaları kentin büyük bir bölümünde bitirilmiş olup, 2000 yılında kent haritasının tamamlanması planlanmaktadır. Jeomanyetik araştırma ise, sit alanının güney ve kuzey bölümlerinde devam etmiştir. Bu araştırmaların ayrıntılı raporları aşağıdadır.

JEOFİZİK

Jeofizik araştırması Kerkenes'de ana yöntem olarak kalmaya devam edecektir. Çünkü bu yöntem yüzey altı kalıntılarını detaylarıyla ortaya çıkarmaktadır (**Şekiller 2-8**).

Direnç Ölçer ile Yapılan Çalışmalar

Direnç ölçer aleti ile yapılan denemeler bahar ve yaz sezonun başında devam etmiştir. Bu denemelerin amacı manyetik haritalarda görülemeyen bazı mimari ayrıntıları -özellikle taş sütun kaidelerini- tespit etmektir. B alanındaki "Sütunlu Salon"un özellikle seçilmesinin nedeni 1996 yılında gerçekleştirilen kazı çalışmalarının taş sütun kaidelerini ortaya çıkarmasıdır. Ayrıca bu yöntemin çeşitli taban ve yüzey tiplerini ortaya çıkararak, matematiksel kesitler oluşturmamızı sağlayacağını umut etmiştik. Fakat bahar sezonunda ortaya çıkan ekipman sorunları ve yaz sezonunda toprağın olağanüstü kuruluğu yüzünden çalışmalar sonuçsuz kalmıştır. 2000 yılının baharında yeni denemeler yapmak amacıyla tekrar izin alınması düşünülmektedir.

Direnç ölçer çalışması

Jeomanyetik Araştırma

GEOSCAN fluxgate gradiometre ile yapılan jeomanyetik çalışmalar 20x20 m. boyutlarında yaklaşık 1320 adet gridin tamamlanmasıyla toplam 528000 m². lik bir alanı kaplamıştır (**Şekil 2**). Şahmuratlı Köyü'nün genç sakinleri veri toplama ve bilgisayara aktarma, verilerin ön işlemleri ve çıktılarının alınması gibi konularda eğitilmiştir. Günde 2 ekip olarak çalışılması hergün hemen hemen 40 gridin tamamlanmasını sağlamıştır. GEOPLOT programının dağıtım öncesi versiyonu donanım problemleri çıkarmasına rağmen verilerin işlenmesini ve birleştirilmesini sağlamıştır. Yeni bir renkli A3 yazıcı ve büyük formatlı bir Epson yazıcı arazi üstünde doğrulama çalışmaları için jeomanyetik haritanın düzenli olarak üretilmesine olanak tanımıştır. (Ağıl gibi geç döneme ait kalıntılar ile anakaya ve çalıkları, Demir Çağına ait kalıntılardan ayırt edebilmek için haritanın arazi üstünde

Jeomanyetik Çalışma

doğrulanması gerekmektedir. Ayrıca arazi üstünde doğrulama çalışmaları anakayalar yüzünden jeomanyetik haritalarda görülemeyen duvar hatları gibi bazı yüzey üstündeki kalıntıları fark etmemizi sağlamaktadır.)

GPS ÇALIŞMALARI

GPS ile yüzey topografya haritasının çıkarılması çalışmaları bir baz istasyonu ve üç alıcı ile 1999 sezonunda da devam etmiştir (**Şekiller 1 & 9**). Sonuç olarak ortaya çıkan harita şehrin %80'nini kapsamaktadır. Bu harita 1.286.767 noktadan oluşmaktadır ve bunların 886,377'si 1999 sezonunda toplanmıştır. Hata payı 10 cm. dir.

Jeomanyetik imajlar ve balon fotoğrafları topografik harita üzerine yerleştirilmiş ve topografik yapının gerçek etkisini vermesini sağlamak amacıyla yüksekliklerin ölçekleri arttırılmıştır. Elektronik grafiklerin çeşitli şekillerde işlenip, sunulabilme olasılığı vardır. (**Şekiller 10 & 11**).

GPS aleti ile yüzey topografyasının haritalanması

KUZEYDEKİ KENTSEL BLOKLAR (Şekiller 4 & 5)

Şekil 4 ve 5'te tipik iki kentsel yapı adasının jeomanyetik haritaları görülmektedir. İlk haritada 60m.'ye 60m. boyutlarında, içinde bir çok küçük dikdörtgen strüktürü içeren bir yapı adası bulunmaktadır. Haritadaki yüksek kontrast yapıların aşırı yanmaya maruz kaldığını göstermektedir. Aynı adanın içersindeki dikdörtgen unsurların daha silik görülmesinin yapıların daha derinde olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Daha büyük ölçekle görüntülenmiş olan ikinci yapı adası 40m.'ye 40m. boyutlarındadır ve güney-doğusunda ona bitişik 20m. genişliğinde bir kompleks bulunmaktadır. Blok içersinde en dikkat çekici yapı ise, Kerkenes'de çok rastladığımız sıra halinde üç kare odadan oluşan yapı tipidir.

GÜNEYDEKİ KAMU YAPILARI

A alanında yapılan jeomanyetik harita çıkarma çalışmaları "Saray Kompleksi"ni ve yanındaki alanları kapsaması amacı ile batıya ve Sülük Gölü, "Polo Alanı" ve -daha önce kraliyet ahırları veya silo olarak tanımlanan- teras yapılarını (**Şekiller 6-8**) kapsaması amacı ile de doğuya doğru genişletilmiştir. "Saray Kompleksi"nin bazı bölümleri Kerkenes'de her zaman kullanılan okuma yoğunluğundan (metrede 4 yerine 8 okuma) daha yüksek bir yoğunlukta araştırılmıştır. Bu yoğunlaştırmanın amacı arazinin zor kısımları için haritanın daha net olması veya önceki haritaların bazı yapıların ayrıntılarını yeterli göstermemesidir.

"Saray Cephesi"

"Saray Cephesi"ndeki temizlik çalışmaları anıtsal bir giriş yerine kör bir girişi ortaya çıkarmıştır (**Şekiller 7, 17 & 18**). Kompleks, bir dizi birbirinden bağımsız anıtsal yapı topluluğunu içeriyor gibi görünmektedir. Bu yapıların sit içersinde herhangi bir benzerine -henüz- rastlanmamıştır. Manyetik yüzey araştırması ile arazi üzeri doğrulama çalışmalarının birleştirilmesi, kompleksin 1997 yılında yapılandırılan çok daha ayrıntılı bir planının çıkartılmasıyla sonuçlanmıştır.

Polo Alanı ve Teraslar

Jeomanyetik araştırma daha önceki yıllarda yüzey gözlemleri sonucu ortaya çıkan planları doğrulamış ve pek az yeni ayrıntı eklemiştir (**Şekil 8**). Özellikle, büyük yapıların çatı ile örtülmüş olduğunu gösterecek hiçbir kanıt ortaya çıkmamıştır. (Ancak taş sütun kaideleri gibi bazı kalıntıların jeomanyetik haritalarda görülemediği de bilinmektedir.). Jeomanyetik haritanın planlarımıza eklediği en önemli ayrıntı, teraslardan en geniş üzerinde bulunan bir giriş yapısıdır. Jeomanyetik haritada görülen kuvvetli kutuplaşmadan dolayı, bu önemli yapının şehrin yıkılışı sırasında yandığı anlaşılmaktadır. Yapı, 40m.'ye 40m. boyutlarında olup 2 sıra halinde düzenlenmiş 3'er adet sütunla 3 nefeli ayrılmış gibi görünmektedir. Yapının planı ve konumu, bu terasların

üstünde bulunan diğer yapıların kamusal (askeri ve/veya idari) bir işlevi olduğu ve yine bunların Güney veya “Kapadokya Kapısı”ndan şehre giren malzeme ve hayvanlar ile ilişkili olduğu düşüncesini desteklemektedir. Yüzeyde bu yapının hiçbir izi görülmemektedir.

“Saray Kompleksi” nin kuzeyindeki yapılar

Jeomanyetik araştırma, “Saray Kompleksi”nin karşısında büyük bir kentsel yapı adasının içinde 30m.’ye 15m. boyutlarında geniş bir yapının varlığını tespit etmemizi sağlamıştır. Yapının içerisinde iki sıra sütun ve 5m.’ye 15m. boyutlarında sütunlu bir giriş bulunmaktadır (**Şekil 6**).

ANIT YAPILARDA TEMİZLİK ÇALIŞMALARI

“Kapadokya Kapısı”nda yapılan belgeleme çalışmaları

1999 yaz sezonunda gerçekleştirilen başka bir çalışma ise “Kapadokya Kapısı” çevresinin ve “Saray Kompleksi”nin doğu cephesinin temizlenmesidir (**Şekiller 12-18**). Ortaya çıkarılan yapıların planları çizilmiş, eğimli taş yüzeylerdeki döküntü ve yanıkların uygun bölgelerinden kesitler hazırlanmıştır. Cephelerin ölçekli çizimleri tamamlanmış ve bir EDM ile cephelerin 3 boyutlu koordinatları tespit edilmiştir. Fotografik belgeleme çalışması siyah-beyaz, slayt ve dijital fotoğraflardan oluşmaktadır. Bunlara ek olarak ODTÜ Mimarlık Fakültesi’den iki teknisyen stereo-fotografik belgeleme çalışmasını tamamlamışlardır. Çizimler ve imajların üzerindeki çalışmalar sonbaharda bitirilecektir.

“KAPADOKYA KAPISI”

“Kapadokya Kapısı” çevresindeki temizlik çalışmaları 7 Temmuz’da başlamış ve 26 Temmuz’da bitirilmiştir (**Şekiller 12-16**). Sorgun ve Dedefakılı Belediyelerinden sağlanan iki kepçe sayesinde taş döküntülerinin duvardan uzaktaki bir düzlüğe taşınması mümkün olmuştur. (İleride bu tür alanların turist otobüsleri için sur dışında uygun park yerleri olabileceği düşünülmektedir.)

Temizlik çalışmaları, “Kapadokya Kapısı”nın batısında, kapının güney-batı kulesini çevreleyen ve kesintisiz uzanan eğimli bir taş yüzeyi, doğu-batı duvarının kısa (8 metrelik) bir kısmını, kuzey-güney duvarının uzun (24 metrelik) bir kısmını ve çıkıntılı bir payandanın (Payanda 1) kuzey ucunu açığa çıkarmıştır. Surun birleşen iki ucunda eğimli taş yüzeyin korunagelmiş yüksekliğinin 5-6m. yi bulduğu ve 60°’lik bir açı yaptığı görülmüştür. Eğimli taş yüzeyin yer yer

bir veya iki taş sırası halinde orijinal yüksekliğini koruduğu izlenebilmektedir. Kapının doğusunda ise güney-doğu kulesinin güney yüzündeki eğimli taş yüzey 6 metrelik bir uzunluğa kadar takip edilebilmektedir. Burada eğimli taş yüzey, oldukça sert sayılabilecek 80°'ye ulaşan bir eğimle, 4m. yüksekliğe ulaşmaktadır.

Bu eğimli taş yüzeye ait pek çok kısım yapım teknikleri açısından değerlendirildiğinde, bu yüzeyin düz bir zemin oluşturmak amacıyla aynı seviyeye getirilmiş olduğu düşünülen doğal kırmızı kumlu bir kil tabakası üzerine inşa edildiği anlaşılmaktadır. Bu yüzey, -bazılarının yüksekliği 1,5m. yi bulan- alışılmadık büyüklükteki taşlarla, ustalıklı ve harç kullanılmadan –kuru olarak- inşa edilmiştir. Duvar, düzenli taş sıralarına sahip değildir ve yüzeydeki taşlar bir moloz taş çekirdek üzerinde yer almaktadır. Tüm yüzey harç kullanılmadan örülmüş, uyumlu biçimde yerleştirilen iri taşların arasındaki boşluklar küçük taşlarla doldurulmuştur. Ayrıca en alt sırayı oluşturan taşların, yüzeye açı vermek üzere küçük taşlarla desteklendiği görülmektedir. Tüm cephe beyaz kil tabakasıyla kaplanmadan önce, destek taşlarının kumlu kırmızı kil tabakasıyla gizlendiği anlaşılmaktadır. Eğimli yüzeyin, en üstteki taş sırasından en az 1m. veya daha fazla bir yüksekliğe kadar uzanarak, şu anda mevcut olmayan üst yapının dikey yüzüyle birleştiği tahmin edilmektedir.

“Kapadokya Kapısı” temizlik çalışmaları sırasında ortaya çıkan şaşırtıcı bulgulardan biri de döküntü taşların fazlalığıdır. Bu durum, eğimli yüzeyin üzerinde taş bir üst duvarın var olduğunu ve böylece şehrin koruma sisteminin tamamlandığını ortaya koymaktadır. Sadece Payanda 1’in kuzey yüzeyinde değil, bir çok başka yerde de yangın izlerine rastlanmıştır. Bu da Demir Çağı’na ait şehrin yıkan yangın sırasında, surun ahşap elemanlarının da yandığını göstermektedir.

“Kapadokya Kapısı”nın içinde yapılan temizlik çalışmaları eğimli taş yüzeyin kapı geçidinin iki yanına kadar uzandığını göstermiştir. Geçit üzerindeki çalışmalara yeni başlanmış olmakla birlikte, geçidin 2,20m. genişliğinde olduğu açıkça bellidir.

Kapının batı duvarına yakın bir test çukurunda, gri bir zemin üzerinde Demir Çağı’na ait seramik parçaları, yine aynı derinlikteki Bizans Dönemine ait seramik parçaları ile birlikte bulunmuştur. Kapının Bizans Dönemi’nde de kullanıldığına ait başka deliller de vardır. Şöyle ki, kapı geçidinin doğu duvarının Bizans Dönemi’nde tekrar açıldığı saptanmıştır. Duvarın yeniden açılışı sırasında, iki kumtaşı bloğunun duvarın şu anki tepesine yerleştirildiği görülmektedir. Bu bloklar üzerinde motifler yer almaktadır ki, bunlardan bir tanesi, bir kilise ile etrafındaki mezar taşlarını tasvir etmektedir.

“SARAY KOMPLEKSİ” CEPHESİ

“Saray Kompleksi”nin doğu cephesinde yapılan temizlik çalışmaları da sevindirici sonuçlar vermiştir. Eğimli yüzeyin tabanı altındaki orijinal zemine ancak seçilmiş bazı noktalarda ulaşılmış olmakla birlikte, bu eğimli yüzeyin en az 4m. yüksekliğe kadar çıktığı açıktır. (Şekiller 12, 17 & 18). Ayrıca eğimli taş yüzeyde yangın izlerine ve Demir Çağı’na tarihlenen seramik parçalarına rastlanmıştır. Bu çalışmadan sadece bir adet envanterlik obje çıkarılmıştır; o da üzerinde delikler bulunan Demir Çağı’na ait cilalanmış bir taş objedir.

Gelecekte yapılacak herhangi bir çalışma için öncelikle “Saray Kompleksi”nin ana girişinin yerinin saptanması gerekmektedir. Ancak, girişin doğu cephesinin ortasındaki derin nişte olmadığı şimdiden kesinlik kazanmıştır.

KONSERVASYON

Yukarıda da belirtildiği gibi, eğimli taş yüzeyin önündeki döküntü anıtların görselliğini bozmayacak şekilde uygun bir uzaklığa taşınmıştır. Duvarının yüzey taşları ise, ileride yapılacak restorasyon çalışmasında kullanılmak üzere ayrı bir yığında toplanmıştır. Bir sonraki aşama, yerinde bulunan yüzey taşlarının sağlamlığının incelenmesi olmuştur; araştırmalar sonunda, örgünün hayranlık uyandıracak sağlamlıkta olduğu görülmüştür. Fakat yine de gerekli görülen yerlerde yüzey taşlarının arasına küçük taşlar yerleştirilerek duvarın sağlamlığı arttırılmaya çalışılmıştır.

Orijinal tabanların temizlenerek ortaya çıkarılmasından sonra, bu tabanların korunması gerektiğine karar verilmiştir. Bu yüzden orijinal tabanların üzeri, kalınlığı 15cm.’yi bulan kum,

çakıl ve topraktan oluşan bir koruyucu tabaka ile kaplanmıştır. “Kapadokya Kapısı”nda yağmur suyunu emmesi için koruyucu tabakanın üstü ayrıca bir tabaka daha kumla kaplanmıştır.

“Kapadokya Kapısı” geçidinin tamamen temizlenmesi ve sağlamlaştırılmasının en azından iki sezonluk çalışma daha gerektirdiği anlaşılmıştır. Girişin tabanı naylon örtülerle kaplanmış ve bu kaplamanın üstü kum ve toprak ile örtülmüştür. Buna ek olarak döküntü taşlar, girişte ortaya çıkan duvarları gelecek sezona kadar korumak için kullanılmıştır.

“Saray Kompleksi”nin güney ucunda ortaya çıkan teras duvarının arkasında biriken yağmur suları ile yıkılmasının önlenmesi amacıyla, duvarın açığa çıkan yüzü önüne bir istinat duvarı inşa edilmiştir. Fakat bu koruma çalışması geçici bir çözüm olarak görülmektedir.

JEOMORFOLOJİK ARAŞTIRMA

Catherine Kuzucuoğlu jeomorfolojik örnekleri fotoğraflarken

Kanak Su Havzasının *Holocane* dönemindeki evrimini ve Demir Çağı kentinin çevreye etkisinin anlaşılmasını amaçlayan jeomorfolojik araştırma 1999 sezonunda başlamıştır (**Şekil 19**). 1999 yılı çalışmasının asıl amacı Kerkenes Dağı'nın kuzeyinde bulunan ve dağdan gelen tüm yağmur ve kar sularının aktığı Eğri Öz Suyu vadisi sedimentinde bir dizi sondaj açılması ve tahmin edildiği gibi yararlı sonuçlar elde edilme olasılığının değerlendirilmesiydi. 3 adet sondaj açılmış olup sediment örnekleri gelecek aylar içerisinde analiz edilecektir. İlk sonuçlar, vadi tabanının yakın zamanda bir kaç metre sediment ile dolmuş olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu da göstermektedir ki, geniş çaplı bir jeomorfolojik ve sedimentolojik araştırma programı çok yararlı olacaktır. Fakat hem coğrafi hem de kronolojik olarak bu araştırma, arkeolojik çalışmanın kapsamı dışında kalmaktadır. Bu yüzden gelecek yıllarda bu tip bir çalışmayı destekleyecek sponsorlar arayışına girilecektir.

GÜNEŞ TUTULMASI KUTLAMALARI

Yıldızeli'nde Güneş Tutulmasını izleyenler

GÜNEŞ TUTULMASI

11 Ağustos sabahı, araştırma mensupları ve ziyaretçiler önce doğuya Yıldızeli'ne, daha sonra kuzeye dönerek Tokat yolu üzerindeki Çamlık geçidine yöneldiler. Çevredeki pek çok noktadan daha elverişli gözlem koşullarına sahip olan bu noktadan, tam güneş tutulmasını izleme olanağı bulduk. %99'luk tutulma anında bile çıplak gözle güneşe bakmak mümkün olmamakla birlikte, oluşmaya başlayan kasvetli karanlık, korku veren eflatuni ışık ve ani rüzgar olağandışı bir takım değişimlere işaret ederek, izleyicilerin heyecanını da arttırmaktaydı. Tam tutulma anında büyük bir alkış koptu. Aniden meydana gelen tam tutulma, eski çağ insanların hissettiği etkileyici ve huşû verici duyguyu tatmamızı sağladı ve Herodot'un şu sözlerini anımsadık: "Gün aniden geceye döndü". Ne güneş tutulması ile ilgili bugünkü bilgilerimiz ne de neyle karşılaşacağımıza dair yaptığımız araştırmalar, olağanüstü güzelliklerle dolu bir çevreden izlediğimiz bu olayın heyecanını azaltmadı.

KUTLAMALAR

Kerkenes ‘‘Güneş Tutulması Partisi’’ ile ilgili hazırlıklar pek çok yerel kurum tarafından gerçekleştirilmiş ve bölge sakinleri tarafından yiyecek içecek satan ve yöresel el sanatlarının sergilendiği bir çok tezgah kurulmuştur. Sorgun Belediyesi kutlama öncesi olayı tanıtıcı çalışmalar yapmış ve kutlama günü de Sorgun’dan otobüs seferleri düzenlemiştir. Yöre sakinlerinin olaya gösterdikleri ilgiden ve ziyaretçi sayısından fazlasıyla etkilendik. Sayıları binleri bulan ziyaretçiler, M.Ö. 547 yılında Krezüs tarafından yıkıldığından beri bu kadar insana ev sahipliği yapmamış olan şehrin sur duvarları içerisinde toplandı. Köy ile sit alanı arasındaki 3km.’lik yolda trafik sıkıştı. T.C. Kültür Bakanlığı Yozgat Kültür Müdürlüğü tarafından hatıra t-shirtleri ve kupaları dağıtıldı. Canlı müzik ve folklor gösterilerinin yanısıra sunulan güzel yiyecek ve içecekler keyifli bir kutlama günü geçirmemizi sağladı.

Kerkenes Dağı’nda Güneş Tutulması Kutlamaları

SONUÇLAR

Gelecek bir kaç sezon uzaktan algılama teknikleri ile sürdürülecek olan araştırma, Demir Çağı kentinin ayrıntılı bir planını çıkarmamızı sağlayacaktır. Şehir planının analizi, hem kentin iç dinamiklerini, hem de Anadolu şehir plancılığının gelişimini daha iyi anlamamız konusunda büyük katkı sağlayacaktır.

Anıtsal yapıların temizlik çalışmaları sit hakkındaki mimari ve kültürel bilgilerimizi genişlettiği gibi sit alanının turistik potansiyelini de arttıracaktır.

Kentin daha iyi anlaşılması ancak bir kazı programı ile mümkün olacaktır. Kazı programı çeşitli mimari formların işlevleri hakkındaki sorulara ışık tutacak, sanatsal ve kültürel özellikleri ortaya çıkaracak, antik ticaret ve ekonomi araştırmalarına yarar sağlayacak ve son olarak da kentlerin çevrelerine etkisini araştıran çalışmalar için delil sağlayacaktır.

TEŞEKKÜRLER

T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü temizlik çalışmaları iznini Yozgat Müze Müdürü Musa Özcan'a ve yüzey araştırması iznini proje başkanı adına vermiştir. Eskişehir Müzesi'nden Sayın Dursun Çağlar'ın bakanlık temsilcisi olarak bize katılması çok sevindiriciydi. Ayrıca Dursun Çağlar iki anıt yapının temizlik çalışmalarını da Musa Özcan adına yürütmüştür. Dursun Çağlar'a çalışma şevkinden ve Şahmuratlı köyündeki kazı evimizin kanuni durumunun belirlenmesi sürecinde gösterdiği yardımlar için içten teşekkür ederiz. Ayrıca Musa Özcan'a işbirliği, yardımları ve tavsiyelerinden ötürü en derin teşekkürlerimizi sunarız.

11 Ağustos günü güneş tutulmasını kutlamak için düzenlediğimiz büyük partinin organizasyonun da ve çalışmalarımız da bir çok yerel otorite de bize destek verdi. Yozgat Vali Vekili Mahmut Kılıçdoğan'a, Sorgun Kaymakamı Mustafa Dünder'a, Yozgat Kültür Müdürü Sayın Selime Doğan'a, Yozgat Belediye Başkanı Sayın Mehmet Erdemir'e, Sorgun Belediye Başkanı Sayın Yılmaz Kılıçarslan'a, Dedefakılı Belediye Başkanı Sayın Mustafa Özyalçın'a, Yozgat Köy Hizmetleri Müdürü Sayın Vahap Özkul'a desteklerinden ve çabalarından dolayı teşekkür ederiz. Ayrıca Sorgun ve Dedefakılı Belediyeleri'ne büyük bir cömertlikle bize tahsis ettikleri ağır iş makineleri için ayrıca teşekkür ederiz.

Projeye ana mali destek AİAE, British Academy, University of California Berkeley ve ODTÜ tarafından sağlanmıştır. Raymond & Beverley Sackler, Norman Solkhah, Joukowsky Family Foundation, The Anatolian Archaeological Research Foundation, Stahl Fund of U. C. Berkeley, Yimpaş ve çeşitli kurum ve kişiler de projemize destek vermişlerdir. Ayrıca Kerkenes Araştırma Evi'nin ek odalarının yapımında yaptıkları yardımlardan dolayı Onduline Avrasya A.Ş.'ne, Nurol Holding A.Ş.'ne, Yibitaş Holding'e, Çimentaş'a, ODE'ye ve Lafarge Aslan Çimento'ya teşekkür ederiz. Diğer önemli bir gelişme ise ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nin sağladığı proje odasıdır. Bu sayede, proje arşivini ve elektronik ekipmanını tek bir merkeze taşımak ve yıl boyunca sürdürdüğümüz data analiz ve yayın hazırlık çalışmalarını rahat bir şekilde sürdürmek mümkün olmuştur. MNG Holding, Balfour Beatty Metiş, Doğan Alçı ve Yapısan ODTÜ Geliştirme Vakfı aracılığıyla projemize bağışta bulunmuşlardır. İş Bankası, Marc Fitch Fund, Dr. A. Cotton Foundation, GEC-Marconi, MESA, Sarı Villa ve TAİ yakında çıkacak olan Kerkenes monografının hazırlanmasına destek sağlamışlardır. Core Resources and Management, University of Chicago, Ankara Sheraton ve daha bir çok kurum ve kuruluş aynı yardımda bulunmuştur. Projemize destek olan tüm kişi ve kuruluşlar hakkında daha ayrıntılı bilgi Kerkenes Projesi web sayfasından edinilebilir. British Embassy ve BIAA'nın yardımlarıyla satın alınan Landrover çalışmaların daha hızlı bir şekilde yürütülmesini sağlamıştır. BIAA'den Dr. Roger Matthews, Gülgün Kazan ve Gine Coulthard her konuda sürekli bir destek vermektedir.

GÜNEŞ TUTULMASI PARTİSİ SPONSORLARI

T.C. Kültür Bakanlığı	Galata Çamlık, Hotel
Yozgat Valiliği	Ankara Hilton
Yozgat Kültür Müdürlüğü	Ankara Sheraton
Yozgat Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü	Kavmar A.Ş.
Yozgat Belediyesi	Ankara Business Center
Sorgun Kaymakamlığı	Budget Car Rental
Sorgun Belediyesi	Kapadokya Ballons
Çiğdemli, Doğan kent, Eymir, Gedikhasanlı	Matiana Travel Agency
Belediyeleri	Ottoman House
The British Ambassador and Mrs Logan	Indigo Gallery
British Institute of Archaeology at Ankara	Royal Color-Ankara
Yibitaş Yozgat Çimento	Soylu Aviation
Yibitaş Lafarge	Kavaklıdere-Ankara
Yimpaş Aytaç A.Ş.	

